

Sønderborg Kommune
Ejendomskontoret
Lille Rådhusgade 7
6400 Sønderborg

Lovliggørende dispensation fra museumslovens § 29a, stk. 1 til fjernelse af dige D00.095.753 på matr. nr. 383a Notmarkskov, Notmark.

Afgørelse

Sønderborg Kommune meddeler hermed lovliggørende dispensation til fjernelse af det beskyttede dige D00.095.753 på matr. nr. 383a Notmarkskov, Notmark.

Dispensationen sker med henvisning til museumslovens § 29 j, stk. 2.

Dispensationen gælder i 3 år. Dispensationen må ikke udnyttes, førend klagefristen er udløbet den 25. oktober 2022 kl. 23.59, jf. vedlagte klagevejledning. Hvis kommunen modtager besked om, at der er klaget inden for klagefristen på 4 uger, får I besked herom fra os.

Begrundelse

I kommunens behandling af ansøgningen er der indgået en vurdering af, om diget er beskyttelsesværdigt. I overensstemmelse med Kulturministeriets vejledning om beskyttede sten- og jorddiger, indgår 3 kriterier i denne vurdering:

- Digets kulturhistoriske betydning
- Digets landskabelige betydning
- Digets biologiske betydning

Hvis diget er af værdi i forhold til ét af de tre kriterier, vurderes det, at diget er beskyttelsesværdigt. Ifølge Miljø- og Fødevareklagenævnets praksis, lægges der dog særlig vægt på den kulturhistoriske betydning.

Sønderborg Kommune vurderer at diget ikke har en væsentlig landskabelig, kulturhistorisk eller biologisk betydning, da der er tale om et fragment af et dige, placeret uden sammenhæng til øvrige diger og historiske linjer i landskabet. Da digets landskabelige og kulturhistoriske værdi har været knyttet til vejen, vurderer kommunen at værdien er væk med nedlæggelse af det meste af vejen i år 2000.

**Teknik, Miljø og
Bæredygtighed**

Sønderborg Kommune
Rådhusvej 10
6400 Sønderborg
T: 88 72 40 72

by-landskab@sonderborg.dk
www.sonderborgkommune.dk

27. september 2022
21/22564
KS: lojo

Redegørelse

Diget er fjernet omkring år 2000. Diget har haft en udstrækning på ca. 100 meter og har ligget langs den daværende vej "Svinget". På baggrund af vedtagelse af lokalplan 39-501 i 1999 er vejens forløb ændret. Det fremgår af lokalplanen, at det forventes at nedlægge diget pga. vejens ændrede forløb. Sønderborg Kommune vurderer ud fra kortmateriale og flyfoto, at diget er fjernet omkring år 2000 i forbindelse med det offentlige anlægsprojekt. Det fremgår ikke af Sønderborg Kommunes arkiver, hvor vidt der er givet dispensation til fjernelse af hele eller dele af digestrækningen. På den baggrund vurderer Sønderborg Kommune at der er tale om et ulovligt forhold, da beskyttelsen af sten- og jorddiger trådte i kraft i 1992.

Luftfoto 1999 som viser vejens forløb indtil år 2000. Orange streg indikerer et brudstykke på 30 meter, men det er også fjernet ifm. vejens forlægning.

Ansøgning

Sønderborg Kommune har i forbindelse med salg af dele af matr. nr. 383a Notmarkskov, Notmark oplyst de kommende ejere om, at der er fjernet et dige og at forholdet skal lovliggøres. Dispensationen skal foreligge inden der kan foretages eventuelle anlægsprojekter på ejendom, som kræver kommunens tilladelse. De nye ejere afventer landzonetilladelse til sammenlægning af matriklerne, så de kan anlægge jordvarme på arealerne. På den baggrund har Sønderborg Kommunes ejendomskontor ansøgt om lovliggørende dispensation til fjernelse af diget.

Digernes generelle betydning

Diger fortæller bl.a. om historien i landskabet og om Danmarks inddeling i sogne, ejerlav, om driften i marken og ejerforhold. Digerne er beskyttede, fordi de vidner om Danmarks administrative inddeling og landbrugets historie. Samtidig er de vigtige levesteder og spredningsveje for dyr og planter og bidrager til et afvekslende landskab.

Kommunens vurdering af digets kulturhistoriske, landskabelige og biologiske betydning

Historiske kort viser at området oprindeligt har haft mange diger, men at disse i takt med byens udvikling er blevet fjernet.

Diget langs vejen Svinget har eksisteret indtil år 2000, idet det har haft sin funktion som barriere mellem den offentlige vej og markerne. Der er tale om et fragment af et dige, placeret uden sammenhæng til øvrige diger og historiske linjer i landskabet. Da digets landskabelige og kulturhistoriske værdi har været knyttet til vejen, vurderer kommunen at værdien er væk med nedlæggelse af det meste af vejen. Diget kan i sin tid have haft en vis biologisk værdi, idet det ligger orienteret øst vest og oprindeligt har været omgivet af marker. Med byens udvikling og omlægning af vejen er sammenhængen med den omgivende natur imidlertid væk, og digets biologiske værdi er yderst begrænset.

Lave målebordsblade 1901-1971. Her ses et stort antal diger i området.

Topografisk Kort 1980-2001. Her ses kun få tilbageværende diger.

Besigtigelse

Området er besigtiget d. 29. juni 2021. Besigtigelsen viste at diget er fjernet fra matriklen.

Lovgivning

Formålet med museumslovens bestemmelser er at sikre beskyttede sten – og jorddiger mod tilstandsændringer. Forbuddet mod tilstandsændringer er et udtryk for en generel samfundsmæssig interesse i at bevare sten- og jorddigerne.

Kommunen kan i helt særlige tilfælde dispensere fra forbuddet.

I overensstemmelse med lovens intentioner administreres administrationsbeføjelsen restriktivt. Kommunen kan dispensere til mindre ændringer, f.eks. gennembrud. Kommunen kan dispensere til større indgreb, såsom at nedlægge et dige eller en digestrækning, hvis indgrebet har væsentlig samfundsmæssig interesse.

Natura 2000-områder og Bilag IV-arter

Det ansøgte udføres uden for et Natura 2000-område. Nærmeste Natura 2000-område er habitatområde nr. 173 Flensborg Fjord, Bredgrund og farvandet omkring Als, som ligger 500 meter fra diget.

Sønderborg Kommune vurderer, at projektet ikke i sig selv – eller i forbindelse med andre planer og projekter – vil kunne påvirke Natura 2000-området, og ikke vil være en hindring for, at målsætningerne for Natura 2000-områdets tilstande nås og opretholdes. Dette begrundes med at udpegningsgrundlaget er marint.

Af bilag IV til EU-habitatdirektivet fremgår en række dyre- og plantearter, som er strengt beskyttede, uanset om de forekommer inden for et af de udpegede Natura 2000-områder eller udenfor. På den baggrund må der eksempelvis ikke gives tilladelse til aktiviteter, der kan beskadige eller ødelægge de pågældende dyrearters yngle- og rasteområder.

Der er ikke registreret forekomst af bilag-IV arter i området omkring diget, og Sønderborg Kommune vurderer at projektet ikke vil have negative konsekvenser for dyre- og plantearter omfattet af EU's habitatdirektiv bilag IV.

Klagevejledning

Kommunens afgørelse kan påklages til Miljø- og Fødevarerklagenævnet af ansøgeren, klageberettigede myndigheder og organisationer samt enhver, der har en væsentlig, individuel interesse i sagens udfald, jf. § 29 t i Museumsloven.

En eventuel klage skal være skriftlig og sendes via Klageportalen på www.borger.dk.

På www.borger.dk søger du på "klageportal". Du opretter en klage i klageportalen. Klagen sendes også automatisk gennem klageportalen til den myndighed, som har truffet afgørelsen.

Klagen skal være modtaget inden klagefristens udløb. Klagefristen er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt. Klager har opsættende virkning. Dispensationen må ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet, og den bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 3 år.

Civilt søgsmål

Du kan indbringe denne afgørelse for domstolene, jf. Miljøbeskyttelseslovens § 101 stk. 1.

Ønsker du at prøve afgørelsens gyldighed ved domstolene, skal sagen være anlagt inden 6 måneder efter, at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen påklaget til Natur- og Fødevarerklagenævnet inden for klagefristen, er fristen for at anlægge et civilt søgsmål 6 måneder efter at Natur- og Fødevarerklagenævnet afgørelse foreligger.

Aktindsigt

Du har efter forvaltningsloven ret til aktindsigt i sagens akter. Ønsker du aktindsigt kan du kontakte mig og vi kan aftale nærmere.

Hvis du har spørgsmål til kommunens afgørelse, er du velkommen til at kontakte mig.

Venlig hilsen

Ida Marianne Grundahl
40252471
idgu@sonderborg.dk

Vedlagt:

Oversigtkort over arealet med beskyttede digestrækninger (orange)

Kopi til:

Danmarks Naturfredningsforening: E dnsouenderborg-sager@dn.dk

Dansk Ornitologisk Forenings lokal: E gert.fahlberg@bbsyd.dk

Dansk Ornitologisk Forening: E dof@dof.dk

Friluftsrådet: E b.joensson@stofanet.dk

Danmarks Kulturarvs Forening: E post@kulturarvsforening.dk

Museum Sønderjylland: E planer@msj.dk

Slots- og Kulturstyrelsen: E fortidsminder@slks.dk

Oversigtskort

Det beskyttede dige (orange strek) lå på matr.nr. 383a Notmarkskov, Notmark, som nu sælges til ejendommen på adressen Svinget 18 (rød prik)